

EEN KERK MET SCHRIK IN DE BENEN

...maar die vonden het maar kletspraat en geloofden hen niet. (Lucas 24,11)

Feest?

Pasen: het is feest. We ademen op. Na 40 dagen ingetogenheid krijgt de vreugde de vrije teugel. Het licht heeft immers de duisternis overwonnen!

O ja? Op de allereerste Paasdag lagen de kaarten wel anders. Feest? De eerste getuigen op het Paasfeest waren van streek. Vreugde? Welnee, ángst regeerde. Het licht had gewonnen? Ze geloofden er niets van!

Bij het opkomen van de zon waren vrouwen naar het graf van Jezus gegaan. 'Vrouwen' zeg ik. Maar de Bijbelschrijver Lucas laat dat nog even in het midden. Hij spreekt over 'ze'. Om pas later te onthullen dat de eerste getuigen vrouwen waren. Alsof hij de verrassing nog even wilde uitstellen en dus ook groter wilde maken: niet mannen maar vrouwen dragen de religie. Zij gaan in het evangelie voorop.

Toen ze bij het graf gekomen waren, zagen ze dat het open was en dat het lichaam van Jezus weg was. Wat een schok! Ze dachten natuurlijk aan grafschennis. Geen wonder dat ze van streek waren. Lucas gebruikte een woord dat je zou kunnen omschrijven als: 'de weg kwijt zijn' of 'er geen weg mee weten' Kortom, ze waren van het padje af, van de kaart. Daarmee begon Pasen: met een ontreddering die de ontreddering van Goede vrijdag nog groter maakte.

Nee, het is niet zomaar Pasen. Het Paasfeest is geen appeltje-eitje, geen zaak van: dat vieren we even.

Schrik voor het goede

Toen waren er plotseling twee mannen in stralende gewaden verschenen. Wie waren het? 'Engelen,' zegt de volksmond. Maar je zou ook kunnen denken aan Mozes en Elia. Die waren kort daarvoor op dezelfde manier verschenen. Het was op wat we 'de berg van de verheerlijking' zijn gaan noemen. Mozes en Elia: zinnebeelden van het Oude Testament, in de tijd van Jezus 'de Wet en de profeten' genoemd. Ze hadden met Jezus gesproken over zijn dood in Jeruzalem.

Zijn ze er bij zijn opstanding nu ook weer bij? Dan heeft uit de mond van het Oude Testament voor het eerst de kernboodschap van het Nieuwe geklonken: Jezus is opgestaan – hij had het toch zelf gezegd?

Nu had de vrouwen toch een licht moeten opgaan, zou je denken. Maar het ging maar heel langzaam dagen. De angst en de schrik overheersten. Maar nu niet meer de schrik voor het kwade, voor de grafschennis. Het is de schrik voor het goede.

Ondersteboven

Een mens is maar een kwetsbaar dingetje. Wij kunnen niet veel aan. De werkelijkheid is soms verpletterend voor onze menselijke maat. Er wordt na een ernstige gebeurtenis weleens gezegd: ‘Het moet een plekje krijgen.’ Maar dat is veel te simpel gesteld. Als je het zo zegt, lijkt het alsof jij groter bent dan die gebeurtenis en je die gebeurtenis alleen nog maar hoeft te integreren in wie je bent en altijd zult zijn. Ja, we zien onszelf graag: als autonoom, als mensen die de touwtjes in handen hebben. Maar het is vaak omgekeerd: die gebeurtenis doet wat met jou. Jij moet een nieuw plekje zien te krijgen in een wereld die voor jou voorgoed veranderd is.

Zo is het wanneer we geconfronteerd worden met een overmaat aan kwaad. Maar iets dergelijks gebeurt ook als we overweldigd worden door een overmaat aan het goede. Pasen laat het zien. En ook dan geldt dat het om meer gaat dan het goede ‘een plekje geven’. Het is groter dan jij. Het ontregelt je. Zet je wereld op z’n kop. Je bent er ondersteboven van. Ook in en na een overmaat aan het goede moet je jezelf *hervinden*.

Nee, het is niet zomaar Pasen. Het Paasfeest is niet het feest van appeltje-eitje, geen zaak van: dat doen we wel even.

Atheïstische reflex

Met de boodschap van de twee mannen op zak gingen de vrouwen naar de mannelijke volgelingen van Jezus. Maar daar stootte de Paasboodschap op dikke deuren van gesloten harten. Onzin vonden ze het. Lariekoek. Een leeg graf? *Bullshit*. Zoals het atheïstische en in eigen ogen weldenkend deel van onze natie nog altijd reageert. ‘Religie? Kom op, zeg! Dat je daarin nog gelooft!’ En ze kijken je aan alsof je een fossiel bent uit vervlogen dagen. ‘Opstanding? Je meent het!

En Hans en Grietje bestaan ook nog zeker? Houd toch op met die poppenkast, man!’

Gelovigen kunnen weleens boos worden om dergelijke reacties. Maar vergeet dan niet dat de kerk ooit ook zo begonnen is! We kennen de atheïstische reflex van binnenuit. Het zit om zo te zeggen in ons eigen DNA. Paasfeest laat het zien. De meeste mensen zijn verslaafd aan duidelijkheid en zekerheid. Daarom rubriceren wij graag. Hij is kerkelijk, zij is onkerkelijk. Zij is gelovig, hij niet. Hij is atheïst, hij christen. En we horen graag argumenten die ‘onze’ kant versterken. Het helpt tegen twijfel. Want twijfel...ja, het liefst stoppen we die weg natuurlijk. Of overschreeuwen haar. Maar misschien moeten we twijfel en ongeloof juist niet verstoppen, net zoals het evangelie dat niet doet. Want in de praktijk is het vaak niet zo duidelijk. Geloven is er nooit zonder haar tweelingbroertje twijfel. Geloof moet altijd weer door ongeloof heen.

Nee, het is niet zomaar Pasen. Het Paasfeest is geen appeltje-eitje, geen zaak van: dat geloven we even.

Vraagtekens

De boodschap van Pasen draait om een ongekend mysterie. Het is groter dan jij en ik. Het is een boodschap die tegenspraak oproept.

- Bommen in Brussel – en jij gelooft dat Gods toekomst al is begonnen? Meen je dat nu echt?
- Een kind wacht al maanden vergeefs op een ruilhart – en jij vertrouwt op een God die de dood teniet doet? Waarom dan nu al niet?
- In Kenia worden albino’s gedood om het bijgeloof dat ze behekst zijn – en jij blijft volhouden dat het goede aan de winnende hand is?

Petrus was de enige van de discipelen die na het bericht van de vrouwen opstond om met eigen ogen te gaan kijken. Dus toch nog actie. Je ziet de knop van het geloof een beetje openbloeien. Eind goed, al goed? Helaas voor ons. Zo duidelijk is het niet. Vroeger stond dat fragment over Petrus in onze bijbel tussen haakjes. Dat betekende: het is niet zeker of het er oorspronkelijk in stond. Misschien is het later door iemand toegevoegd. Weer een vraagteken. Het lijkt niet op te houden van morgen.

Afwezige Aanwezigheid

Maar laten we er toch eens voorzichtig vanuit gaan dat die verwondering er wel is geweest. Zoals in de lente de eerste narcis voorzichtig zijn kopje boven de grond steekt, zo ontstond er iets van geloof. Petrus stond op, vertelt het verhaal. Jezus was opgestaan en nu stond Petrus op. Hij stond op uit zijn ongeloof. Zoals wij ook elke keer weer mogen opstaan uit ons ongeloof. Want ook geloven is geen appeltje-eitje. Het draait om een mysterie. Het mysterie dat Gods toekomst al begonnen is. Een toekomst die gestalte krijgt in een afwezige Aanwezigheid die ons lokt om op weg te gaan – net als Petrus deed.

‘Afwezige Aanwezigheid: wat is dat nu weer voor kletspraat?’- Ja, als je alles in je greep wilt hebben voordat iets waar is voor jou, ja, dan blijft het kletspraat. En diep in ons hart zijn we daar allemaal weleens bang voor: dat het kletspraat is, dat het geloof op niets gebaseerd is, op louter afwezigheid. Maar dan weer worden we gelokt of geraakt door iets dat groter is dan jij en ik. Een Aanwezigheid. En dan staat er ook in ons iets op. In jou en u en mij. En in Else en Jolijn. En dan komt het feest op gang. Langzaam, maar: zeker.